

2. Ukrainian children revive love for learning through libraries. Unicef : веб-сайт. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/en/stories/children-revive-love-for-learning> (дата звернення: 13.10.2025).
3. На Львівщині стартував проєкт «Бібліоняня». Львівська ОВА : веб-сайт. URL: <https://loda.gov.ua/news/81676> (дата звернення: 13.10.2025).
4. На Львівщині стартував проєкт «Бібліоняня». Гал-інфо : веб-сайт. URL: https://galinfo.com.ua/news/na_lvivshchyni_startuvav_proiekt_biblionyanya_407657.html (дата звернення: 13.10.2025).
5. Бібліотечна спільнота продовжує здобувати знання з освітнього процесу та активно розвивати сучасний простір для наймолодших відвідувачів. Ходорівська міська територіальна громада : веб-сайт. URL: <https://hodorivska-gromada.gov.ua/news/1718629430/> (дата звернення: 13.10.2025).
6. «Бібліоняня» - дитячі кімнати в міських бібліотеках (або "Поки мами читають"). Житомир : веб-сайт. URL: <https://zhytomyr.pb.org.ua/projects/33> (дата звернення: 13.10.2025).

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В
РАМКАХ ЦСР1 ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ**

Парашин Роман Юрійович

здобувач освітньо-наукової програми доктора філософії за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного управління та адміністрування Національного лісотехнічного університету України.

Зменшення масштабів бідності є одним з ключових викликів світової спільноти. Надання рівних прав доступу до базових ресурсів, підтримка соціально незахищених верств населення та зміцнення громад постраждалих від стихійних

Кафедра публічного управління та адміністрування

лих та воєнних конфліктів покликані сприяти подоланню бідності у всіх її формах. Бідність – це не лише економічне питання, це, скоріше, багатовимірне явище, яке включає низький дохід та відсутність можливостей для гідного життя. Викорінення бідності, боротьба з нерівністю та захист прав кожної людини є першочерговим завданням Цілей сталого розвитку (2015-2030), затверджених на Саміті ООН у вересні 2015 року [1].

Сьогодні боротьба з бідністю в Україні залишається вкрай важливим та актуальним питанням, обумовленим загостренням війни, соціально-економічної ситуації в країні, що супроводжується погіршенням матеріального становища переважної частини населення. Це, як наслідок, значно стримує розвиток України. Бідність в Україні — це не лише наслідок війни. Зрозуміло, що війна негативно впливає на державу, міста, громади та бізнес, на їх фінансові спроможності, добробут та можливості громадян. Рівень бідності в Україні є надто високим і суттєво перевищує показники інших країн, оскільки сьогодні майже 8,8 мільйона українців проживають за межею бідності. На сучасному етапі, необхідним є переглянути програму допомоги малозабезпеченим, оскільки підтримка, яка діє сьогодні охоплює недостатню кількість родин для масштабів проблеми. Зараз діє програма допомоги малозабезпеченим особам, але вона, недостатньо ефективна. Система захисту має не лише погасити фінансову потребу родини, а й допомогти людям вийти з бідності назавжди. Для цього передбачаються програми перенавчання, працевлаштування, а також можливий переїзд до громад з кращими робочими можливостями.

Завдання Цілі 1.

- Скоротити в 4 рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм.
- Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами.
- Підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення [2].

Рівень бідності у громадах відповідає загальним тенденціям по Україні. Через повномасштабне вторгнення Росії значна частина населення втратила роботу.

Доходи населення здебільшого зменшились або залишились незмінними на противагу росту цін у зв'язку з високим рівнем інфляції [3].

Крім того, міста віддалені стали прихистком для значної кількості внутрішньо переміщених осіб, які втратили майно, житло та роботу у зв'язку з бойовими діями [4]. Отже, ризик бідності у містах значно зріс за останній рік, однак активна фаза війни не дозволяє статистично проаналізувати цей ріст. Відповідно ЦСР 1 має надзвичайне значення для органів місцевого самоврядування. У ЦСР 1 закладено багатоплановий підхід до бідності, й тому її досягнення потребує цілого комплексу узгоджених заходів [5]. Органи місцевого самоврядування мають можливості для того, щоб виявляти на місцях людей, які живуть у бідності, та спрямовувати на їхні потреби ресурси й послуги, що допоможуть цим людям долати її. Відповідальність органів місцевого самоврядування за надання місцевих основних послуг як-от водопостачання і санітарія, робить їх ключовими партнерами у досягненні ЦСР. Роль органів місцевого самоврядування може, полягати також у розробленні місцевих стратегій економічного розвитку задля створення робочих місць і підвищення рівня доходів, а також у зміцненні життєстійкості наших громад до потрясінь і стихійних лих [6]. Те, що на сьогодні досягнуто у містах та громадах з метою подолання бідності можна звести до таких напрямків:

1. Міські ради забезпечують надання соціальних послуг вразливим верствам населення через кооперацію широкої мережі установ соціального захисту та організацій громадянського суспільства;
2. Центри зайнятості сприяють перекваліфікації та працевлаштуванню безробітних;
3. Міські центри соціальних служб надають допомогу сім'ям у складних життєвих обставинах;
4. Центри надання послуг учасникам бойових дій забезпечують реінтеграцію ветеранів та їх родин. У громадах функціонують центри соціального

обслуговування, Центри обліку та нічного перебування бездомних осіб та міські центри соціальних послуг.

5. Місцева влада також гарантує безкоштовний проїзд у громадському транспорті для пільгових категорій, визначених законодавством України. Матеріальну підтримку бідних, зокрема виплату пенсій та субсидій, відповідно забезпечують органи національної влади.

Разом з тим, у зв'язку з браком фінансування, лише невеликий відсоток осіб у складних життєвих обставинах є реципієнтом допомоги. Міста забезпечують підтримку бідним особам сьогодні завдяки широкій співпраці бізнесу, місцевої влади та громадських організацій. Багатодітним та потребуючим сім'ям надають допомогу організації «Товариство Червоного хреста», «Карітас», «Спільнота взаємодопомоги Оселя», «Довіра» та багато інших.

Атаки на українську критичну інфраструктуру спричинили подорожчання електроенергії, а також її аварійні відключення, що спричинило зростання рівня енергетичної бідності населення. Відповідно міські органи влади активно імплементують національну ініціативу «Пункти незламності», облаштовуючи на території міст пункти обігріву, де жителі можуть підзарядити свої гаджети, зігрітись й отримати доступ до зв'язку, води та ліків. Крім того, функціонують два мобільні пункти незламності, а також ряд стаціонарних, облаштованих на базі комунальних приміщень.

Також діє програма надання допомог сім'ям, в яких на утриманні 4 і більше дітей (по 5 тис грн), 6 і більше дітей (по 10 тис грн), які виплачують раз на рік, а також щомісячна виплата (по 3 тис грн) сім'ям, в яких одночасно народилось 3 і більше дітей, до досягнення ними 2 річного віку. Останні роки є досить великий відсоток таких виплат.

Відповідно сьогодні міста та органи влади на місцях і працюють у таких актуальних напрямках:

- створення нових робочих місць та перекваліфікація працівників відповідно до попиту на ринку;

- розвиток мережі соціального захисту та розширення соціальної пропозиції для вразливих верств населення;
- забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавленим батьківського піклування;
- будівництво комунального соціального житла для внутрішньо переміщених осіб;
- впровадження інтегрованого підходу для соціально-економічної інтеграції населення та соціального захисту через впровадження послуги спеціалістів із супроводу та перенаправлення людей.

Список використаних джерел:

1. Організація Об'єднаних Націй. (2015, 25 вересня). Порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 року: Цілі сталого розвитку. URL:<https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/1/>.
2. Державна служба статистики України. (n.d.). Подолання бідності: Завдання та індикатори. <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/1>.
3. Diia Business. Ціль 1: Подолання бідності в усіх її формах та повсюдно. Отримано з https://business.diia.gov.ua/entrepreneur-handbook/item/cil_1_podolannya_bidnosti_v_usih_yiyi_formah_ta_povsyudno
4. Інститут міста. (2023). Добровільний локальний огляд про досягнення Цілей сталого розвитку: Львів 2023. Львів: Інститут міста. URL:https://sdgs.un.org/sites/default/files/vlrs/2024-02/lviv_vlr_ukr.pdf.
5. United Nations Development Programme. (2018, 13 квітня). Цілі сталого розвитку: Що треба знати органам місцевого самоврядування. Київ: ПРООН. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/tsili-staloho-rozvytku-shcho-treba-znaty-orhanam-mistsevoho-samovryaduvannya>.
6. Інститут міста. (2023). Добровільний локальний огляд про досягнення Цілей сталого розвитку: Львів 2023. Львів: Інститут міста. URL: https://sdgs.un.org/sites/default/files/vlrs/2024-02/lviv_vlr_ukr.pdf.